

MADERSPACH VIKTOR

MEDVE!

Fényképfelvételekkel

lazi
KÖNYVKIADÓ
Szeged

A medveles

A Bukura tavában úgy evett a pisztráng, mintha tudta volna, hogy az esetben, ha a horgon megakad, nagy megtiszteltetés fogja érni. A legközelebbi pénteken a püspök kíséretével együtt nálam lesz ebéden, s a vörös pettyesek alkotják majd az asztal díszét.

Délután három órakor a kétezer méter tenger feletti magasságban forrón tűző napot fekete felhőfal takarta el. Ezzel a halászati kirándulás véget ért, és miután a püspöki ebédre előirányzott halmennyiséget már összefogdostam, csomagoltam és indultam. Útközben előreugró szikla alatt táboroztam le, és az éjszakát ott töltöttem, mivel azt láttam, hogy tőlem délre az országhatár mentén erős zivatar fejlődik. Hazafelé vezető utam arra vezetett, és ezért úgy gondoltam, hogy inkább megvárom a reggelt, amikor az elemek tombolása remélhetőleg majd véget ér. Nem is csalódtam, mert este kilenc óra felé rettenetes orkán, folytonos villámlás és mennydörgés kíséretében erős zivatar zajlott le. Ez engem a legkevésbé sem bántott, mivel sziklaszállásomban a legtökéletesebb védelmet találtam.

Másnap reggel a legsűrűbb ködben indultam útnak. A Papusa nevű havasig csak iránytűvel tájékozódva tudtam eljutni. Onnét azután erősen kitaposott marhacsapáson tartottam dél felé. Itt a havasi viszonylatokkal némileg ismerős ember már nem tévedhetett el. Délelőtt tíz órakor elértem a 106. számú határoszlopot. A hazafelé vezető legrövidebb út az ország határát két helyen metszette.

Amidőn a meredeken lefelé vezető ösvényen tovahaladtam, a köd oly sűrű volt, hogy a lábamat is alig láttam. Körülöttem mély csend honolt. Csak egy-egy havasi sármány csiripelése hallatszott, amint az ösvény röge alatt lévő fészkeről felzavartatva néhány gyors szárnycsapással eltűnt az átláthatatlan ólomszürkéségben.

Hirtelen lépések zaját hallottam. A jövevények még igen távol lehetek, mert egyes hangfoszlányok úgy szállingáltak felém, mintha valahonnét a tenger sötét mélységéből törnének felfelé. A jövevények még valahol lent, ennek a meredek hegyoldalnak az alján járhattak, ahol a kitaposott szerpentin-marhacsapás a hegygerinc tetejéig vezetett. Leültem és hallgatóztam. A lépések zaja hol tőlem jobbra, hol balra halatszott, amint az út kanyarulatait követve az ismeretlen jövevények fölfelé haladtak. Negyedóra múlva már határozottan lópatkók csattogását hallottam; óvatosan kapaszkodó mokány lovak közeledtek. Lovas elmosódott alakja tűnt fel. A ködön átszűrődő félhomályban, mely minden, az ember recehártyáján megjelenő képet eltorzít és megnagyobbit, úgy nézett ki, mintha Bartollomeo Colleoni lovas szobra volna. Pedig csak pónilován ülő havasi oláh volt, akit öt vagy hat, havasi lován libasorban vonuló alak követett.

Aztán a kölcsönös üdvözlések után az öreg, gazdag Purecze Tanassziát ismertem fel, aki pár évvel ezelőtt tőlem is bérelt havasi legeelőket. A világ kicsi! Az ember nemcsak a főváros aszfaltján találkozik lépten-nyomon ismerősökkel. Váratlanul, a közelhomályból is felbukkanhatnak.

– Kár, hogy a múlt éjszakát nem töltöttük együtt, domnule! – mondta Tanasszia. – A Girdomán-havason táboroztunk, ahol a medve megette a legjobb kancámat. Gligor fiam a faluba sietett, hogy egy vadászt értesítsen, aki a ló teteme mellett lesve a medvét a következő éjszakán meglőheti. Különböznél most épp jókor hozott az Isten. Talán a sátán négy lábú fiának a bőrét pont neked szánta!

Ennek a hírnek a hallatára lépteimet meggyorsítottam. A hegyoldalon lefelé rohanva már nem követtem a szerpentinút kanyarulatait. Lefelé gördülő kő módjára haladva azt a csapást igyekeztem elérni, amely a Girdomán nevű pászortanyához vezetett.

Most a köd hirtelen felemelkedett, és a Cserna-patakot a Zsil folyótól elválasztó erdős hegygerincek egyik tisztásán megpillantottam vándorlásom legközelebbi célját. Vékony füstfelhő, mely a kunyhó közelében álló terebélyes fenyőfa mellől az ég felé emelkedett, arra engedett következtetni, hogy a medve bőre iránt más vadász is érdeklődik. Azt hittem, hogy Gligor már valamely parasztpuskást értesített...

Ez nekem különben sehogy sem tetszett. Lehangeltségomat az a körülmény is fokozta, hogy csak kétszövű sörétes fegyverem volt nálam. Bár a baj nem volt olyan veszedelmes mégsem, hiszen óvatosságból néhány sörétes csőből is kilőhető golyó alakú lövedéket is hoztam magammal. Az ilyen szúroгатásokat azonban sohasem kedveltem. Bárcsak Mannlicher-karabélyom nálam volna!

A füstoszlop által jelölt tűzhelyhez érve kellemes meglepetésben volt részem. A tűz mellett az öreg Hamza pihent. Hamzától megtudtam, hogy ő már kinyomozta azt a helyet, ahol a medve Purecze szürke kancájának maradványait elhagyta. Azt különben magam is megtaláltam volna, mert a dög fölött már néhány kopasz nyakú keselyű rőtta a köröket. De azért a vén nyomozó útbaigazításai rám nézve mindenestre igen értékesek voltak. Most már csak két gondom volt...

Hogyan fogom a halakat kellő időben hazajuttatni, hogy azok a püspöki ebéden szerepeljenek, és hogy juthatnék a karabélyomhoz? Egyik kérdés fontosabb, mint a másik.

Délután még a Cserna-patakhoz mentem, ahol a pisztrángot fogtam. De a sötétség beállta előtt megint ott voltam Hamzánál, hogy elvezessen az éjszaka folyamán elfoglalandó leshelyemhez.

Itt egy második kellemes meglepetés várt rám. Purecze fia, Gligor. Gyorgye nevű vadörömmel találkozott, aki épp útban volt, hogy a Bakura-tónál felkeressen. Levelet hozott, melyben a püspöki ebéd elmaradásáról értesítettek. Azonkívül elhozta karabélyomat is, s ezzel igen megörvendeztetett.

Mielőtt a leshelyre elindultam volna, hatalmas vacsorát csaptunk. A püspöki ebédre szánt pisztrángokat forró hamuban megsütöttük. Azután Hamzával elindultam, hogy a leshelyet elfoglaljam.

A ló tetemét két kopasz nyakú keselyű már kikezdte. Jövetelünkkor alig tudtak menekülni, mert az erdőben nem sikerült a magasba emelkedniük. Végre hosszas repdesés után, miközben a fák ágait hatalmas szárnyaikkal csapdosták, elérték az erdő felett elterülő szabad levegő-óceánt. Mindkét hullarablót könnyen el lehetett volna ejteni, de ez a zsákmány legkevésbé sem csábított.

A leshelyet nem találtam alkalmasnak. Az erdő túlságosan sűrű volt, ezért attól féltem, hogy a világitási viszonyok az éj folyamán inkább

a visszatérő medvének, mint nekem fognak kedvezni. Végül egy nagy, odvas fa tövében helyezkedtem el, húszlépésnyire a ló tetemétől.

Amikor besötétedett, egyedül maradtam. Kiderült, és egy-egy, a fa koronáján átkandikáló csillagot láttam. Szemem a sötétséghez lassan hozzászokott, és most már meg tudtam különböztetni a ló maradványait az azt környező tárgyaktól. Annak ellenére, hogy az avar nedves volt, a közvetlen környéken leskelődő kisebb állatok lépteit tisztán hallottam. Több mint bizonyos, hogy az ingyenpecsenye körül rókák forgolódtak. Azután néhány szentjánosbogár cikázott körülöttem. Bár akkorák lettek volna, mint a villanykörték, hogy a környéket kellőképpen megvilágítsák.

Ejfélmúlt, és a medve még mindig nem jelent meg.

Egyszerre valami furcsa szag ütötte meg az orromat.

Mintha az állatseregletben az oroszlán ketrece előtt állnék. Azután egy lélegzetvétel következett. A kovácműhelyben használatos fúvó szokott így szuszogni, amikor a bendőjét levegővel teleszívja. Valami csúsztatásszerű nesz elárulta, hogy a nedves avaron valamely nehéz, puha tárgyat vonszolnak. Mind olyan jel, mely a medve jelenlétére engedett következtetni. De látni nem láttam semmit. Szememmel nem találok meg azt a válaszvonalat, mely a nagyragadozó testét prédájától elválasztaná. Két nagy sötét alaktalanság egy még nagyobb sötét foltta olvad össze.

Mintha ez a leselkedés, ez az idegpattanásig megfeszített figyelem, mellyel a mackó csámcsogását, a csontok ropogtatását hallgatom, örök-ké tartana. Miért nem tudom a fejem felett kuvikoló bagoly szemeit csak öt másodpercre kölcsönvenni?

Ismételten igyekszem a csövön végignézni, de azzal nem tudok tisztába jönni, hogy a puskát a medve vagy valami más tömeg felé irányítom-e. Csak most látom, hogy a vadállat villogó szeméről elterjedt fel-fogás mennyire hamis. A szem nem fényforrás, csupán tükör. Akkor villog, ha kívülről jövő sugarakat vetít vissza. A szuroksötétségben bizony az is láthatatlan marad.

Mintha virradna! Végre! Lassan-lassan sikerül megkülönböztetnem a különféle tárgyak körvonalait. Most tisztán látom a medvét. Nagy kő

mögé húzódtott, és ott a földre lapulva, kutya módjára egy csontot rág. Felemelem puskámat, egy másodperc még, azután lövök...

Rövid vakkantás, és a medve eltűnt!

Alighogy odasietek, ahol a medvét utoljára láttam, léptek zaját hallok. Hamza és Gyorgye a lövés dörrenését meghallották, és már megérkeztek.

Amikor teljesen kivilágosodott, megleljük az avaron virító vérrózsákat.

Hamza szakértő szemmel vizsgálja a nyomokat.

– Világos, habos vér. Csontdarab, mely egy, a golyó által szétzúzott bordából származik. Tüdőlövés! Az ólom behatolt oda, ahol a lélek lakik – mondja, s elismerően bólint.

Tartalom

A medve és annak vadászata	5
A medveles	51
Februári séta a Déli-Kárpátokban	56
Nehéz nyomozás	63
A rokkant medve	69
Éjjeli támadás	79
Felvonás közben	84
A zerge	98
A sánta zergesuta	112
Egy zergevadász gyónása	117
Az albínó zergebak	145
Novemberi cserkészés	151
Retyezát	156
Tél a havasokon	175
Háború és vadászat	194
A fehér halál karmaiban	231